

[Madsen-Mygdal.]

man skal ogsaa lære af Historien; det indrømmede den højtærede Minister ogsaa. Men det forekommer mig dog, at hvis man vil lære af Historien, saa viser vort Lands Historie os, at efter at vi har faaet Selvejet indført, har vi udviklet det danske Landbrug til at have en Produktionskraft, til at kunne producere saaledes, at der ikke er noget andet Land, der kan staa ved Siden af i den Henseende, og saaledes, at det er Genstand for hele Verdens Beundring. Det er sket under Selvejet, og det kan, synes jeg, dog ikke være en Lære, der bekræfter, at vi nu skulde gaa tilbage til Fæstet igen. Men hvis man ikke sætter Pris paa Historiens Vidnesbyrd, saa kan man jo ogsaa tage geografiske Vidnesbyrd; saa kan det ærede Medlem gaa rundt i Landene i Øjeblikket, og hvis han rigtig undersøger Forholdene, vil han se, at alle de Steder, hvor Fæstevæsenet under en eller anden Form er fremherskende, er det udelukket, at den intensive Landbrugskultur, som er det danske Landbrugs Ejendommelighed, kan iværksættes.

Til mine Udtalelser om Fæsteforholdene bemærkede den højtærede Landbrugsminister, at jeg viste Mangel paa Respekt for den almindelige Valgret, jeg skulde dog huske paa, at her var det den almindelige Valgret og en Rigsdag og en Regering, der var udgaaet af den almindelige Valgret, der havde Haands- og Halsret over det hele. Mig forekommer det, at denne Udtalelse viser, hvor langt Ministeren er ude for at søge efter Argumenter for den Retskrænkelse, som indeholdes i disse hans Lovforslag.

Hvad vi har den almindelige Valgret til her i Landet, ved vi forhaabentlig alle. Den har vi til at være højeste Myndighed i Styrelsen af vort Folks Fællesanliggender, men vi har den ikke for, at den almindelige Valgret skal styre hver enkelt Mands Anliggender. Den almindelige Valgret skal gribe ind paa en saadan Maade, at den enkelte Borgers Frihed eller Retsbeskyttelse ikke tilsidesættes eller krænkes. Hvis den højtærede Landbrugsminister er i Tvivl i saa Henseende, og det er han aabenbart, beder jeg ham at læse den samme Grundlov, som fastslaar den almindelige Valgret som højeste Myndighed i Fællesanliggender, og han vil se, at det er den samme Grundlov, der i § 80 siger, at Ejendomsretten skal være ukrænkelig, og det skal den ogsaa være for den almindelige Valgret.

Den højtærede Minister var dernæst inde paa en Bedømmelse af, hvor det inten-

sive Landbrug fandtes, og det var ganske interessant, naar Landbruget har sin egen Minister, at høre, hvorledes han bedømmer de forskellige Landbrugs Størrelse, hvordan han giver dem Karakter. Og det var jo aabenbart, at de var ikke lige flinke og lige gode Landbrug. Og den højtærede Minister følte sig berettiget til at sige, at naar vi kom over 30 ha, er Landbruget ikke intensivt, det intensive Landbrug findes under 30 ha.

Jeg tror nu, at den højtærede Landbrugsminister skal være lidt forsigtig med at opkaste sig til Dommer, jeg tror, han skal være varsom. Det er et meget svært Omraade, den højtærede Landbrugsminister her er inde paa. Der kan være Folk, der er meget kyndigere end han, der kan komme til at tage fejl, hvis de opkaster sig som Dommere paa dette Omraade.

Jeg for mit Vedkommende tør i hvert Fald ikke prøve paa at afgøre, hvor de bedst drevne Landbrug findes. Hvis jeg skal give mit almindelige Indtryk — det kan være forkert —, vil jeg sige, at jeg tror, at hvis vi søger efter de allerbedst drevne Landbrug her i Landet, finder vi dem utvivlsomt hos de smaa Jordbrugere; men jeg maa føje til, at hvis vi søger efter de allerdaarligst drevne Landbrug, finder vi ogsaa dem hos de mindste Jordbrugere. (*Fraenkel*: Mener De de mest rentable?). De bedst drevne og de mest rentable er de samme, det hører sammen. Jeg maa sige til det ærede Medlem Hr. Fraenkel, at i vore Dage kan et Landbrug overhovedet ikke være rentabelt, medmindre det er godt drevet, saa den Distinktion kan ikke gøres længer. (*Fraenkel*: Jeg spurgte kun.) Det burde den absolut ikke kunne, for det vilde være sørgeligt, hvis de mest rentable Landbrug var de daarligst drevne. (*Fraenkel*: Det mest ekstensive behøver ikke at være det daarligst drevne.) Ja, men det ærede Medlem maa forstaa, at med de høje Skattebyrder, de høje Renteafgifter og de høje almindelige Omkostninger, der er lige store, enten det er et ekstensivt eller intensivt Brug, ligger Forholdet saaledes, at de bedst drevne Landbrug er de intensive.

Det, der er mit Indtryk, er altsaa, at de bedste og de daarligste Landbrug finder vi begge hos de mindre Landbrugere, og det er ikke saa underligt. For i det mindre Landbrug er det saa absolut Mandens og Konens personlige Egenskaber, der er de afgørende: Hvis de er, som de skal være, kan man naa det fuldkomne, for saa vidt det kan naas i denne Verden; men hvis de har Mangler baade med Hensyn til Indsigt, Dygtighed og Energi, kan vi ogsaa komme ind paa det